

MILJÖ & HÄLSA

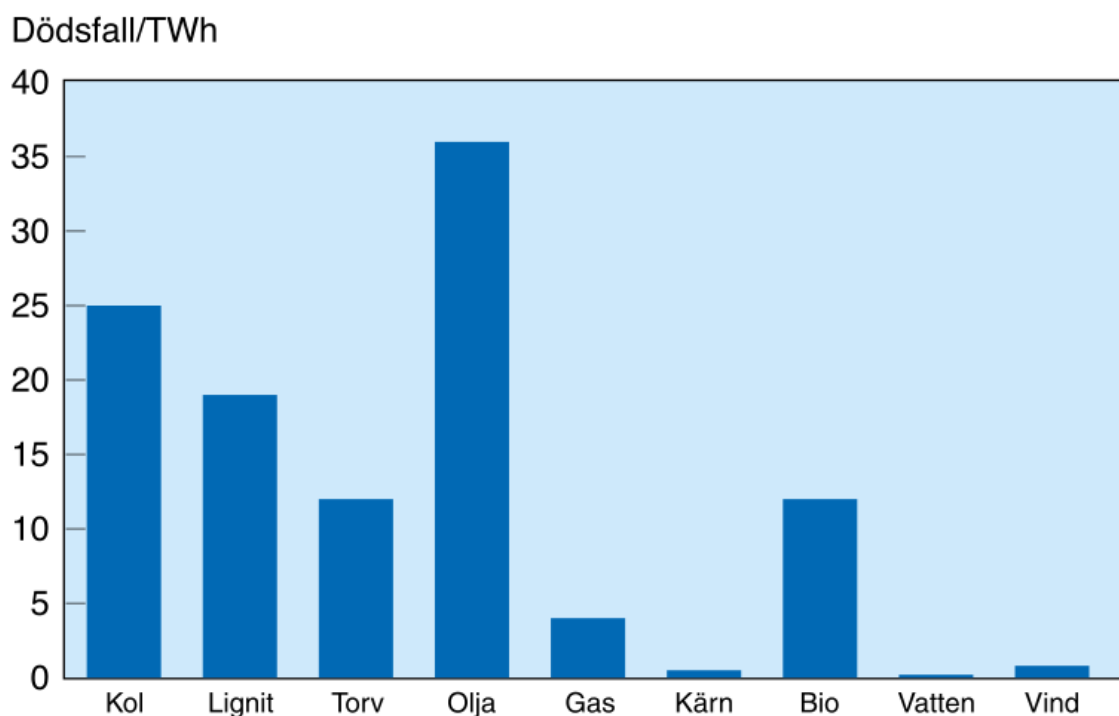

Diagram 3. Medelvärden av hälsoskador, presenterade som dödsfall per TWh, för respektive kraftslag inom hela EU. Beräkningarna bygger på samma data-underlag som Diagram 2.

Kärnkraft - en säker energikälla

Elektricitet och elanvändning har haft avgörande betydelse för den ekonomiska utvecklingen i världen. Elektriciteten har också haft stor positiv betydelse för människors livskvalitet. Detta är något som människor i västvärlden ofta glömmer bort. Tillgången på el betraktas som självklar, men så är inte fallet i utvecklingsländer. Ännu idag saknar nära hälften av jordens befolkning elektricitet.

Men elproduktion har också negativa effekter, t ex utsläpp av luftföroreningar från fossileldade kraftverk, olyckor med gasledningar och oljeplattformar och kanske inte minst en svår olycka i ett kärnkraftverk.

Studier av skadeverkningar från olika kraftslag - Extern E-projektet

Ett av flera sätt att beskriva miljökonsekvenserna av beslut inom energiområdet är att göra beräkningar av s.k. externkostnader. Ett omfattande fakta- och dataunderlag för sådana beräkningar finns inom EU-kommissionens [Extern E-projekt](#) som initierades på 1990-talet. Samtliga EU-länder utom Luxemburg samt Norge har deltagit i projektet, som lett till flera uppföljande projekt inom relaterade ämnesområden.

I Extern E och andra utländska studier har olika energislags skadeverkningar beräknats som externa kostnader, som normalt uttrycks i öre/kWh. Några av dessa studier omfattar också användningen av biobränsle i små och medelstora anläggningar. I Sverige lät Naturvårdsverket låtit genomföra en studie av risken för cancer vid förbränning av ved i villapannor.

De på detta sätt erhållna uppskattningarna av verkningarna på hälsa och miljö från användning av biobränsle och svensk kärnkraft antyder att biobränsle tycks kunna förorsaka mer än 30 gånger större skada på den mänskliga hälsan per producerad energimängd än vad kärnkraften gör. Osäkerheten är stor i uppskattningarna av biobränslets skadeverkningar varför nya och mera djupgående studier bör genomföras innan användningen av biobränsle i Sverige tillåts öka.

Nedan ges en lista på de skrifter som Analysgruppen tagit fram i samband med Extern E-projektet. Det bör påpekas att Analysgruppens senaste skrift på ämnet är från år 2001. Mycket har hänt sedan dess med ny kunskap om små partiklars fara för hälsa och miljö.

- [Hälsorisker vid elproduktion, Bakgrund 2001, nr 1 \(pdf 1,0 MB\)](#)

Denna rapport redovisar risker för hälsoskador uttryckta i antal dödsfall per TWh levererad el. Resultaten kommer från data i EUs Extern E-projekt.

- [Hälsa- och miljöeffekter - En genomgång baserad på nya resultat från EUs Extern E-projekt, Bakgrund 1998, nr 2 \(0,06 MB\)](#)

- [Skador av bioenergi, Bakgrund 1996, nr 5 \(pdf 0,03 MB\)](#)

I denna rapport från 1996 sammanfattas kunskapen om hälsoeffekter av biobränsle i små och medelstora anläggningar, samt cancerrisker vid förbränning av ved i villapannor. [Läs hela texten om skador av bioenergi.](#)